

Grundläggande granskning av valnämnden 2022

Strömsunds kommun

Building a better
working world

Sammanfattning

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Denna grundläggande granskning är en del av den årliga granskningen.

Enligt God revisionsred är den grundläggande granskningen inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse eller nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter. Denna granskning har således varit av översiktlig karaktär.

För vår sammanfattande bedömning och rekommendationer, se avsnitt 3.

Innehåll

1. Inledning.....	3
1.1. Bakgrund.....	3
1.2. Syfte och revisionsfrågor	3
1.3. Avgränsning	3
1.4. Revisionskriterier.....	3
1.5. Genomförande	2
2. Granskningsresultat.....	3
2.1. Iakttagelser - valnämnden	3
3. Sammanfattande bedömning.....	5

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras bl. a. i kommunallagen 6 kap. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt god revisionsred (2022) ska den grundläggande granskningen vara inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse respektive nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionsred, samt risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2022.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge underlag till revisorernas ansvarsprövning av valnämnden. Utifrån det har följande revisionsfrågor besvarats i granskningen:

Ändamålsenlighet

- ▶ Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning av sin verksamhet?
- ▶ Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av sin verksamhet?

Ekonomiskt tillfredställande

- ▶ Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomi?
- ▶ Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av sin ekonomi?

Intern kontroll

- ▶ Har nämnden säkerställt att den interna kontrollen är tillräcklig?

1.3. Avgränsning

Granskningen avser valnämnden och är främst avgränsad till år 2022. Den grundläggande granskningen är översiktlig och inte inriktad på detaljer.

1.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av kommunallagen och god revisionsred 2018 samt kommuninterna styrdokument beskrivna nedan.

1.4.1. Reglemente för valnämnden

Valnämnden i Strömsund saknar reglemente.

1.4.2. Styrmodell i Strömsunds kommun 2022 enligt fullmäktiges budget

Kommunfullmäktiges styrmodell gäller för hela styrningen av kommunens verksamheter och bolagsstyrelser. Kommunfullmäktige antar inriktningar med prioriterade mål samt har övergripande mål. Nämnder ansvarar sammantaget för att genomföra fullmäktiges olika mål genom att ta fram effektmål som är mätbara. Kommunfullmäktige har även beslutat att minska ungdomsarbetslösheten som ett prioriterat mål i kommunen under 2022.

Uppföljning ska omfatta arbetet med kommunfullmäktiges prioriterade mål och inriktningar och det egna arbetet enligt reglementet. Rapporteringen ska innehålla viktiga mätresultat, analyser och kommentarer som förklarar resultatet och dess betydelse för den egna verksamheten och kommunen som helhet.

1.4.3. Ekonomisk process-budget, mål och uppföljning

Styrning finns mer detaljerat beskrivet i kommunfullmäktiges antagna styrdokument *Ekonomisk process - budget, mål och uppföljning*. Styrdokumentet antogs 2014 och anger arbetsordningen för nämndernas arbete med mål och ekonomi utifrån tre verksamhetsfaser 1) före verksamhetsåret, 2) under verksamhetsåret och 3) efter verksamhetsåret.

Före verksamhetsåret ska nämnder:

- ▶ under hösten lägga fram förslag på mål och budget för kommande år
- ▶ välja ut ett begränsat antal mål som ska redovisas till kommunfullmäktige

Under verksamhetsåret ska nämnder:

- ▶ följa upp sin verksamhet månadsvis i verksamhetsprognoser per februari, april, augusti och oktober
- ▶ göra tertiäluppföljning per sista april och augusti och inkludera en beskrivning på måluppfyllelsen

Efter verksamhetsåret ska:

- ▶ nämnder lämnar in redovisning av måluppfyllelse, verksamhetsberättelse och annat underlag som begärs till kommunledningsförvaltningen
- ▶ ekonomiavdelningen gör ett bokslut till kommunen och därefter sammanställer en årsredovisning

1.4.4. Reglemente för intern kontroll

Arbetet med intern kontroll regleras av fullmäktiges fastställda reglemente från 2012. Syftet med reglementet är att nämnder och styrelsen ska ha en tillfredställande internkontroll. Nämnder och styrelsen ska årligen upprätta och fastställa en plan för den interna kontrollen i enlighet med reglementet. De ska till kommunstyrelsen delge internkontrollplanen och

ansvara för genomförandet av den. Nämnder ska vid behov vidta åtgärder vid varje identifierad brist. Kommunstyrelsen ska göra en samlad utvärdering av den interna kontrollen i kommunen utifrån arbetet med den interna kontrollen i varje nämnd.

1.4.5. Handbok för intern kontroll

Vid arbetet med en intern kontrollplan ska en handbok om intern kontroll tillämpas parallellt. Handboken är beslutad 2020 och innehåller revideringar av tidigare styrdokument inom intern kontroll. I den framgår en ytterligare beskrivning på en arbetsmetodik som gäller för en risk- och konsekvensanalys. Analysen ska baseras på risker som bedöms enligt olika sannolikhetsskalor och olika konsekvensnivåer.

1.5. Genomförande

Granskningen har genomförts genom löpande insamling av fakta och iakttagelser (tex via styrelsens protokoll och tillhörande underlag såsom mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, delårsrapporter, bokslut).

2. Granskningsresultat

2.1. Iakttagelser - valnämnden

I nedanstående tabell sammanställs våra iakttagelser utifrån respektive kontrollpunkt.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar/hänvisning till protokoll
Styrning och uppföljning av verksamhet		
Beslutat verksamhetsmål utifrån kommunfullmäktiges övergripande mål	✗	Valnämnden har inte fastställt mål för 2022. Valnämnden har utifrån sammanträdesprotokoll från 2022 tagit olika beslut som rör deras uppdrag och valet 2022.
Beslutat om indikatorer för att mäta måluppfyllelsen	ET	Nämnden saknar mål.
Följt upp verksamhet och måluppfyllelse i en delårsrapport	✗	Nämnden följer inte upp sin verksamhet eller måluppfyllelse.
Följt upp verksamhet och måluppfyllelse i en årsrapport	✗	Nämnden följer inte upp sin verksamhet eller måluppfyllelse.
När måluppfyllelse avseende verksamhet	ET	
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende verksamhet	ET	
Styrning och uppföljning av ekonomi		
Upprättat en budget för innevarande år inom tilldelad ram	—	Valnämnden har 2022-06-10 §24 fått information om fullmäktiges budgetram för nämnden. Nämnden har inte antagit en internbudget.
Följt upp ekonomin i en delårsrapport	✓	2022-06-10 § 24. Valnämnden har följt upp budget och prognostiserar att nämnden kommer att göra ett överskott på 95 tkr.
Följt upp ekonomin i en årsrapport	✗	Valnämnden har inte tagit del av en årsrapport för 2022. Uppföljning för valnämnden finns i kommunstyrelsens årsrapport 2023-02-28. Av den framgår att valnämnden har en avvikelse på 16 tkr. Det framgår ingen orsak till avvikelsen.
När måluppfyllelse avseende ekonomi	—	Valnämnden har ett underskott på 16 tkr trots att valnämnden under året prognostiserade ett överskott.

Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende ekonomi	✗	Det framgår inte av nämndens sammanträdesprotokoll hur budgetunderskottet har hanterats.
Intern kontroll		
Värderat identifierade risker	✗	Nämnden har inte identifierat risker i en internkontrollplan 2022.
Beslutat om internkontrollplan	✗	Nämnden har inte fastställt en intern kontrollplan för 2022. Däremot har valnämnden den 21 februari 2022 §14 fastställt en säkerhetsrutin för risker mot påverkansarbete i valet 2022.
Internkontrollplanen tydliggör - vilka risker som ska kontrolleras - kontrollmetod - vem som är ansvarig för kontroll	ET	
Följt upp internkontrollplanen	ET	
Vidtagit åtgärder vid identifierade brister	ET	

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, ◻ = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

3. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att nämnden delvis har säkerställt en tillräcklig styrning och uppföljning av verksamhet. Nämndens styrning av ekonomin bedömer vi som otillräcklig och nämndens uppföljning av ekonomi som delvis tillräcklig. Vidare bedömer vi att nämnden delvis har säkerställt en tillräcklig intern kontroll.

Vår bedömning grundar sig på följande:

Granskningsområde och revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning av verksamheten?	Delvis	Nämnden har inte fastställt mål för sin verksamhet. Däremot har valnämnden under året vidtagit en rad olika beslut som rör nämndens uppdrag och valåret 2022.
Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamheten?	Delvis	Nämnden under året haft sammanträden och följt upp ärenden som rör nämndens verksamhet, men har inte följt upp verksamhet i en delårsrapport eller årsrapport.
Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomin?	Nej	Nämnden har inte beslutat om en budget för sin verksamhet och nämnden redovisar ett underskott för helåret.
Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av ekonomin?	Delvis	Nämnden har följt upp budget i juni 2022, men inte i övrigt.
Har nämnden säkerställt en tillräcklig intern kontroll?	Delvis	Nämnden har inte fastställt en internkontrollplan med identifierade risker. Däremot har valnämnden i februari 2022 fastställt en säkerhetsrutin mot risker för påverkansarbete i valet 2022.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi nämnden att:

- ▶ Bered ett reglemente för valnämnden för beslut i kommunfullmäktige
- ▶ Säkerställ följsamhet till kommunfullmäktiges styrmodell (inkl. verksamhet och ekonomi) och reglemente för intern kontroll

Strömsund april 2023

Karla Escobar
Projektmedarbetare, EY

Max Stenman
Projektledare, EY

Per Stålbjerg, *Certifierad kommunal yrkesrevisor*
Uppdragsledare, EY